

Salarissen

Minister Deetman is van plan het hele onderwijs-personeel, dat door collega Rood al hard is aangepakt, op zijn beurt nog eens aan te slaan. Hij verdedigt zijn maatregel met het argument dat anders nog meer dan 5200 arbeidsplaatsen verdwijnen.

Crèche

Eindelijk kunnen jonge ouders zonder zorgen om een oppas een studie volgen of een (deeltijd)baan vervullen. Dankzij het initiatief van een crèchekommissie kunnen zij over enkele weken met het kleine grut terecht in de Nieuwenhof en over enkele maanden zelfs in het Hoofdgebouw.

Studenten- huisvesting

Ton Hameleers heeft de behoefte aan jongerenhuisvesting in de komende jaren berekend en komt tot de alarmerende konklusie dat er 1000 zelfstandige wooneenheden en 3000 kamers bij moeten komen, vooral door de groei van het aantal studenten. Bestaande woningen aanpassen zou een geschikte oplossing zijn.

Geschiedenis

Geschiedenis in de toekomst. De RL lonkt naar een studierichting die in 1986 de eerste 100 studenten zou moeten binnenhalen. De ligging van Maastricht speelt een belangrijke rol bij de schets van het curriculum.

Limburg verzuipt in de problemen. Behalve plezier kan het gebruik van alcohol heel wat narigheid veroorzaken voor de gebruiker en zijn omgeving. In de definitie van Ronald Knibbe vallen 90.000 Limburgers onder de categorie probleemdrinkers. Knibbe verdedigt zijn definitie en doet aanbevelingen voor het terugdringen van het alcoholprobleem op pagina 10 en 11.

Open brief aan de Universiteitsraad L.S.

Hierbij protesteren wij tegen het niet goedkeuren van onze begroting voor het komend jaar. Onze activiteiten worden daardoor ernstig gedwarsboemd.

Tot voor kort konden wij immers (in belangrijke mate) gebruik maken van de algemene ondersteunende voorzieningen (kopiëren, drukken, verzenden etc.). Als gevolg van het invoeren van interne budgetbewakingssystemen staan deze faciliteiten nu niet meer voor ons open omdat wij geen budget hebben.

Wij willen toelichten waarom wij teleurgesteld zijn in het besluit van de Raad om ons subsidieverzoek af te wijzen.

– Als politieke vereniging zijn wij geheel gericht op de RL. Ons programma getuige daar ondubbelzinnig van.

– Als opstartende vereniging kunnen wij (nog) geen kostendekking krijgen via (hoge) kontributiegelden van onze leden.

– Bovendien was het tot dusverre binnen de RL gebruikelijk dat nieuwe activiteiten minstens in de beginperiode – zelfs royaal – gesubsidieerd werden.

Wij denken dat Koko, RL-koor, MICO

zonder de forse steun van de RL gedurende hun beginjaren nooit tot de huidige omvang hadden kunnen komen.

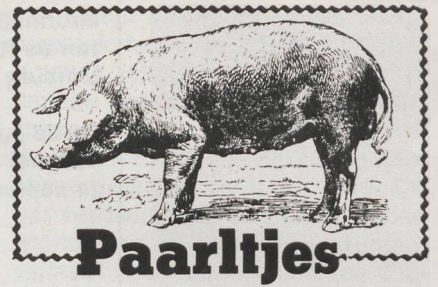
Wij vinden het argument dat wij beschouwd moeten worden c.q. gelijkgesteld moeten worden met een studentengezelligheidsvereniging die zichzelf bedruipt minstens voor de startfase onjuist gehanteerd.

Redelijk vinden wij een subsidie voor ondersteuning ook omdat vanuit onze vereniging leden zitting hebben in de RL-bestuursorganen ten bate van het verzorgen van het contact met de achterban.

Tenslotte vinden wij dat de door ons gevraagde subsidie ad f 9.000, – in schrill contrast staat met enkele andere door de Raad goedgekeurde begrotingsonderdelen. Wij doelen daarbij onder meer op verbouwing aula ad. f 900.000, –, representatie College van Dekanen f 134.000, –, overschot personeelskosten f 3.000.000, – (waarvoor nauwelijks een bestemming gevonden kan worden).

Wij verzoeken U Uw beslissing opnieuw in overweging te nemen.

Hoogachtend,
Arja ten Thije,
Voorzitter NSEM.

Te koop: W. Bloom & D. Fawcett: 'A textbook of histology.'

Practisch ongebruikt; zo goed als nieuw dus.

Prijs: n.o.t.k.

Inl. Rob de Jong, 2e jaars M.F.

Wallensgaard 24c 6227 JM Maastricht
tel.: 615921

Te koop: antieke kast, antieke lamp, antieke stoel, antieke commode, antieke spiegel, antieke schilderijen.

Tel.: 04409-2082.

Gratis af te halen: jonge dwergkonijntjes. Moeten absoluut een goed tehuis krijgen. Alie Kouters, Humcoverstr. 46, Meerssen, tel. 043-647739, na 18.00 uur.

Te koop: Donzen slaapzak z.g.a.n. Vulgewicht 1200 gr, hoes, nylon-katoen.

Vraagprijs: f 220, –.

Bel of schrijf Guy Jägers, Koperstraat 9, 6291 AH Vaals, tel. 04454-4644.

2

Spreidingsbeleid stuit op kritiek van instellingen

De plannen van minister-Deetman om onderzoek- en onderwijstaken van de diverse universiteiten te bundelen heeft er hier en daar al toe geleid dat universiteitsbesturen hun verdedigingsstellingen zijn gaan betrekken. Tot de bezwaren die tegen de taakverdelingsoperatie worden ingebracht behoren ook die tegen het spreidingsbeleid.

Deetman heeft aangekondigd de spreiding van het WO te willen handhaven. Dat betekent dat vooral in de Randstad de grote klappen te verwachten zijn. Er wordt hier en daar zelfs over sluiting van grotere fakulteiten gesproken, zoals de medische fakulteit in Utrecht en de economische fakulteit van de Vrije Universiteit. De rector magnificus van de TH Delft, prof. ir. B. Veltman, zei bij de opening van het academisch jaar over de konsekventies van dat beleid onder meer: 'En ietwat tandenknarsend zie ik een nieuw academisch ziekenhuis in Maastricht ontstaan met het uitzicht op 's werelds modernste, mooiste en duurste academische ziekenhuis te

Aken, waarvan de Duitsers schande spreken omdat het op zo'n korte afstand ligt van het op één na mooiste, in Münster.' Volgens Veltman leidt voortgaande spreiding ten koste van het bestaande tot 'een groot aantal zeer gelijkwaardige provinciale instellingen'. Als enige uitweg voor vervlakking ziet hij een straffe kwaliteitsbewaking, waarbij de moeilijkste opleiding uiteindelijk de meest aantrekkelijke zal worden.

De voorzitter van het Nijmeegse College van Bestuur, ir. W. van Lieshout, wees bij de opening van het academisch jaar op de mogelijkheid van bestuurlijk fusies en lichtere vormen van samenwerking. Zo zouden de Open Universiteit en de Rijksuniversiteit Limburg op verscheidene gebieden kunnen samenwerken. Tot nu toe zijn de reacties op dat idee bijzonder lauw geweest.

observant

(voorheen Maffius).

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven door de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redaktieadres:
Tongersestraat 53, kamer 304
6200 MD Maastricht
Tel.: 043-888319 of 888309
(doorkiesnummer).

Stichtingsbestuur

Gerard Majoor (voorzitter), Loes van Bentem (secretaris), Kees Schröer (penningmeester), Jan Pas, Kees Ruissen.

Redactie:

Ton Hameleers, Jacques Herraets, Richard Janssen, Evelyne de Leeuw, Jan Meijers, Kees Ruissen, Maurice van der Sangen, Els Schoenmakers, Edith Goppel.

Koördinator Voorlichting: Sjonk Ritmeester, Grafische vormgeving: Guus van Rooij

Foto's: Koen van der Gugten, Hans van Dijk, Bas Timmermans.

Tekeningen: Pascal Oost, John Pex, Chris Voskamp.

Druk. Leiter-Nypels BV, Maastricht

Spelregels voor ingezonden kopij

Brieven (reacties op verschenen artikelen): – niet langer dan één kolom (= een kopij-vel).

Artikelen: voor ingezonden stukken eerst contact opnemen met de bureoredactie voor afspraken over lengte etc.

Toch verlies van 5200 arbeidsplaatsen

Gelijke salariskorting voor iedereen in onderwijs

Het opvallendste beleidsvoornemen dat minister Deetman in petto heeft voor volgend jaar, is de salariskorting van 1,65 procent voor iedereen die in het onderwijs werkzaam is. De noodzakelijk geachte ombuigingen op de rijksbegroting van Onderwijs en Wetenschappen, oplopend van 820 miljoen gulden in 1983 tot 1,1 miljard in 1987, blijken niet te verwezenlijken zonder een structurele maatregel: of de groepsrooten in het onderwijs moeten verhoogd worden, of er is een integrale salarisinhouding nodig. 'Na lang aarzelen', aldus Deetman bij de presentatie van zijn begroting, is de keuze op de salarismaatregel gevallen. Deze operatie levert het ministerie komend jaar en ieder volgend jaar 278 miljoen gulden op. De totale begroting bedraagt zo'n 23,3 miljard gulden, 1,14 procent meer dan verleden jaar.

Uit het eerder deze maand gepresenteerde ontwerp Algemeen Financieel Schema (AFS) 1984-1987 was al op te maken dat de minister met een salarismaatregel zou komen. Met 'salarisinhouding van 1,65 procent voor al het onderwijzend en wetenschappelijk personeel (in de ruimste zin van het woord)' wordt volgens Deetman erger kwaad in de sfeer van de werkgelegenheid voorkomen. Genivelleerd wordt er niet. Van prof tot adjunctlaborant levert iedereen hetzelfde percentage in. Geconfronteerd met de opmerking dat de doorsnee medewerker niet blij zal zijn met de extra korting op zijn salaris, zegt de bewindsman: 'Dat kan zo zijn, maar het enige alternatief is het aantal arbeidsplaatsen verminderen'.

De werkgelegenheid in het onderwijs zal toch nog met 3300 arbeidsplaatsen teruglopen, zo blijkt uit de Memorie van Toelichting op de begroting. Daarnaast gaan nog 1900 plaatsen verloren als gevolg van de daling van het aantal leerlingen. De werkgelegenheid in het Wetenschappelijk Onderwijs blijft in 1983 buiten schot, maar komende jaren zal door de taakverdelingsoperatie de werkgelegenheid aldaar ernstig worden aangetast'. Om verdere bezuinigingen door te kunnen voeren zijn wettelijke maatregelen nodig, waarvan de in voorbereiding zijnde Reguleringswet inschrijving studenten WO en HBO wel de ingrijpendste is.

De voorziene taakverdelingsoperatie moet in 1984 66 miljoen gulden opbrengen, oplopend tot 258 miljoen in 1987. Ten opzichte van het AFS, dat na kritiek van de instellingen overigens door de minister weer ingetrokken is, zijn de getallen niet gewijzigd. Ook de kortingen van 2,5 miljoen op studentenvoorzieningen en 12,5 miljoen op restauratieve voorzieningen zijn al bekend uit het AFS. Van het laatste bedrag is 5 miljoen een 'structurele verlaging'. De overige 7,5 miljoen moet uit een verho-

Deetman

ging van de thee- en koffieprijsen komen. Ook de verplichting aan de instelling om door dienstverlening 25 miljoen aan baten binnen te halen, is ongewijzigd.

Deetman hekelde tijdens de presentatie van zijn begroting het financiële bewind van zijn voor-voorganger Pais; ruim veertig procent van het totale bedrag aan ombuigingen, 340 miljoen gulden, bestaat uit nog te betalen posten uit diens begroting. Pais' erfenis bestaat zelfs 660 miljoen aan openstaande bedragen, zo onthulde Deetman: 300 miljoen aan vooruitgeschoven betalingen en 360 miljoen in de vorm van een papieren salarismaatregel waarvan iedereen wist dat Pais die nooit serieus van plan is geweest. Omdat afgelopen winter al een deel van het tekort is weggewerkt en Deetman zelf zo braaf op verzoek van Financiën bezuinigt, streek de minister van Financiën met de hand over het hart: wat er boven de 340 miljoen nog openstaat, komt voor rekening van Financiën.

De bezuinigingen zorgen tot 1987 voor een sluitende begroting. Die is nodig, volgens Deetman, om een beleid te kunnen voeren. Zo krijgen zijn prioriteiten, de veranderingen in het voortgezet onderwijs en het voorrangbeleid voor

minderheden, nog een kans. 'Dus' zijn, volgens de bewindsman, voor het Wetenschappelijk Onderwijs ingrijpende bezuinigingsmaatregelen nodig.

Naast de bezuinigingen door onder meer de taakverdeling wordt er ook bespaard op het studiefinancieringssysteem. Intensivering van controlemaatregelen op eigen inkomsten van de student levert 8,2 miljoen gulden op. In de Memorie van Toelichting wordt medege-deeld dat 'er naar wordt gestreefd' in dit parlementaire jaar een wetsontwerp voor het lang verwachte nieuwe systeem in te dienen. Aan de al eerder aangekondigde collegegeldverhoging tot 1026 gulden valt niet te ontkomen. Het is opvallend dat de minister deze verhoging met vuur verdedigt. Het profijtbeginsel neemt in zijn argumentatie een centrale plaats in.

Wagenings Hogeschoolblad / U.P.
Wubbo Tempel

Meerjarenbegroting weer teruggenomen

De vertegenwoordigers van de dertien Nederlandse universiteiten en hogescholen hebben 10 september op het ministerie te horen gekregen dat zij dezer dagen een nieuw Algemeen Financieel Schema 1984-1987 kunnen verwachten. Het eerste ontwerp, waarin fikse bezuinigingen werden aangekondigd (zie Observant 2), bleek aan alle kanten te rammen en is teruggenomen, nog voordat de instellingen hun kritiek officieel hadden laten horen.

Het ziet er niet naar uit dat in het nieuwe stuk de bezuinigingsplannen essentieel worden gewijzigd. Deetman heeft al herhaald dat het collegegeld drastisch omhoog moet naar 1026 gulden en ook de taakverdelingsoperatie, die in 1987 een bedrag van 258 miljoen moet opleveren, zal zeker gehandhaafd blijven. Volgens directeur-generaal dr. R.J. in 't Veld bleken er in het oorspronkelijke ontwerp teveel onduidelijkheden te zitten om efficiënt te kunnen onderhandelen. De instellingen hebben wel laten weten dat de minister pas op 24 september van hen te horen krijgt of zij bereid zijn de taakverdelingsoperatie zelf ter hand te nemen of dat over te laten aan het ministerie. Verscheidene instellingen hebben er bij het departement op aangedrongen om aan te geven hoeveel op het onderwijs en hoeveel op het onderzoek, dat ernstig in de verdrukking dreigt te komen, bezuinigd moet worden. Het ministerie heeft echter geweigerd aan dat verzoek te voldoen, hetgeen de kans op medewerking van de instellingen niet vergroot.

WWO '81 legt macht weer bij de wetenschap

Dagen van de WUB zijn geteld

De macht op de universiteiten moet terug naar de wetenschap. Dit is de mening van CDA en VVD, en dus sinds acht september van de meerderheid van de Tweede Kamer. Ze zijn het in grote lijnen eens met de wijzigingen in de universitaire bestuursstructuur die oud-minister Pais vorig jaar neerlegde in het wetsontwerp WWO '81. Dit voorstel legt de belangrijkste bevoegdheden bij de universitaire besturen en bemant zowel besturen als raden in meerderheid met leden van de wetenschappelijke staf. Alle politieke partijen hebben inmiddels commentaar geleverd, en de dagen van de WUB (Wet Universitaire Bestuursstructuur) lijken geteld. IJs en weder dienende gaat de nieuwe WWO, waarin ook de Tweefasenstructuur is opgenomen, in op 1 september 1984.

De gedoodverfde regeringspartners komen slechts met bescheiden wijzigingen. Zo nemen ze het op voor het wetenschappelijk personeel in tijdelijke dienst. De WWO '81 geeft degenen met een vaste aanstelling een doorslaggevende positie in raden en besturen, terwijl CDA en VVD vinden dat ieder die een wezenlijke bijdrage levert aan de kern-

taken van de fakulteit in aanmerking komt voor bestuurs- en raadsfuncties. Ze willen ook de buitenuniversitaire leden meer rechten geven. Die zouden niet alleen een plaats moeten krijgen in de fakulteitsraden, zoals het wetsontwerp voorstelt, maar ook stemrecht. Heel anders is de toon van de linkse commentaren. Waar de VVD spreekt van 'waardering' en 'sympathie', en het CDA van 'omvangrijk en gedegen' ziet het PvdA het wetsontwerp het liefst ingetrokken. De PvdA laakt het 'modieus' en 'ongenuanceerd' gebruik van termen als doelmatigheid, ziet geen enkele reden om de demokratisering terug te draaien en vraagt zich af hoeveel er van de WWO '81 staande kan blijven na de ingrijpende veranderingen die het wetenschappelijk onderwijs sindsdien zijn beloofd. Klein links gaat de demokratisering van de WUB uiteraard niet ver genoeg.

Kreatief

De PvdA heeft een nieuw voorstel: het experimenteren met vakgroepen zonder professor. Dat zou de creativiteit van de leden van de vakgroep bevorderen en

bovendien goedkoper zijn. In dit idee is een vakbondsplan te herkennen waarmee eerder dit jaar de ambtenarenbond ABVA/KABO kwam: het afschaffen van het instituut hoogleraar; verdelen van zijn taak over de vakgroep; en van zijn salaris over drie- tot vierduizend nieuwe arbeidsplaatsen. De PvdA is alleen voorzichtiger, en heeft niet de wens dat 'op korte termijn de functie van de hoogleraar zou worden afgeschaft of zelfs maar ter discussie gesteld'. Met instemming constateren CDA en VVD dat de fakulteiten de spil worden van het universtair bedrijf, en dat de fakulteitsbesturen het onderwijs- en onderzoekbeleid gaan bepalen. Het CDA wil daar nog wat bij doen: het recht om een begrotingsplan in te dienen dat ook enige wettelijke status heeft. De PvdA daarentegen voelt niets voor zulke sterke fakulteiten. Ze zullen teveel los van elkaar komen te staan. Die scheiding bemoeilijkt bovendien, waarschuwen zowel PvdA als D '66, de integratie van wetenschappelijk en hoger beroepsonderwijs. Dat laatste is immers heel anders georganiseerd.

Lin Tabak / Utrechts Universiteitsblad

4

Commissie constateert grote behoefte

Crèche van start met improvisaties

Voor studenten en personeelsleden van de universiteit en het Annadalziekenhuis, die kleine kinderen hebben, valt er half oktober een lastig probleem weg. Dan wordt in de Nieuwenhof, waar de juridische studierichting dezer dagen zijn intrek neemt, een crèche geopend, waar zij hun kroost tijdens de werk- of onderwijsuren kunnen onderbrengen. Dat is te danken aan het initiatief van een nieuwe crèche commissie die in reedertijd alle ruimte- en subsidieproblemen heeft kunnen oplossen, waarop de vorige commissie was vastgelopen. In januari zal de crèche verhuizen naar een meer centraal gelegen ruimte in het Hoofgebouw, die vrijkomt door het vertrek van het Skillslab naar Randwyck.

Volgens Paula Weerts en Els Boshuizen, twee van de initiatiefnemers van de crèche, is het bijzonder moeilijk om in Maastricht een peuter onder te brengen in een crèche of in een kinderdagverblijf. 'Er bestaan enorme wachtlijsten en alleen akute noodgevallen worden geholpen. Daardoor ben je gedwongen een oppas in huis te nemen of te stoppen met werken.' Volgens de twee is de behoefte aan opvang van peuters binnen de universiteit sterk gegroeid. Zij wijzen op de Algemene Fakulteit waar veel vrouwen zijn gaan studeren die kinderen hebben of graag willen hebben. Bij de medische fakulteit is de behoefte kleiner, maar als daar iemand met kleine kinderen zit, is de nood veel akuter, vooral door de stages. Bij het personeel heeft zich een gunstige ontwikkeling voorgedaan door de sterke groei van het aantal deeltijdbanen, die kansen scheppen voor jonge moeders of vrouwen in staat stellen door te blijven werken na de bevalling. Dat effect dreigde voor velen teniet te worden gedaan door de genoemde opvangproblemen.

Ruimte

Een eerdere poging om een universiteitscrèche van de grond te krijgen is stukgelopen op ruimtelijke en financiële problemen waarvoor geen oplossing te vinden was. De nieuwe poging, ondernomen op initiatief van medisch studente Rian van Houwelingen, heeft dus wel tot resultaat geleid. De crèche commissie die Rian van Houwelingen bijeen bracht kreeg de benodigde ruimte ter

beschikking en de financiële problemen zijn omzeild door voorlopig te gaan werken met vrijwilligers. Tot nu toe staan 16 kinderen ingeschreven.

Omdat de peuters niet iedere dag komen, wordt volgens het voorlopige rooster vijf kinderen per dag opgevangen. De minimumleeftijd is anderhalf jaar, maar volgens Paula Weerts wil men in de toekomst ook baby's vanaf 6 weken opnemen. In de Nieuwenhof zou eerst de koffiekamer beschikbaar worden gesteld, maar later zijn twee andere ruimtes toegewezen, een om te spelen en een om te slapen. Als in januari een meer definitief onderdak wordt gevonden in de huidige Skillslab-ruimte, kan ook aan gebruik van de tuin worden gedacht.

Personele lasten

Volgens Paula Weerts en Els Boshuizen is bij het zoeken naar ruimte alle medewerking verleend door de Dienst Civiele Zaken en het College van Bestuur, dat van harte achter het initiatief stond. Maar op het punt van de financiën moest het College 't goeddeels laten afweten. Het Rijk laat wel de financiering van de inrichtingskosten toe, maar niet van personele lasten. 'We beginnen

daarom met vrijwillige krachten, er hebben zich er al 'n stuk of tien aangemeld. De meeste zijn moeders of vrouwen van medewerkers die iets te doen willen hebben. Via de Vrijwilligerscentrale zijn daar ook vrouwen met een uitkering bijgekomen.' Volgens Paula Weerts en Els Boshuizen is het nadeel van werken met vrijwilligers dat een vicieuze cirkel ontstaat: 'We beginnen met vijf kinderen per dag. Dat is te weinig om een beroepskracht aan te trekken. En zolang er geen beroepskracht is, nemen veel ouders een afwachterende houding aan.' Andere plannen om aan een vaste kracht te komen liepen op niets uit: de gemeente gaf geen subsidie omdat zij het niet als haar taak ziet de kinderopvang van de universiteit te regelen en op een Werkverruimende Maatregel kon om dezelfde reden via Personele Zaken geen beroep gedaan worden. 'We zijn nu bezig een stichting op te richten, zodat we zelfstandig een beroep op een WVM'er kunnen doen,' aldus de commissieleden.

Niet gratis

De crèche is niet gratis. Vooruitlopend op het aantrekken van een beroepskracht heeft de crèche commissie besloten de ouders een bijdrage te vragen voor de opvang van hun peuters. De hoogte daarvan wordt in principe door de ouders zelf bepaald. Van het binnengekomen geld wordt een reserve aangelegd, waarmee straks de loonkosten van de beroepskracht(en) kunnen worden opgevangen.

J.H.

Oproep

- Mensen die willen meehelpen in de crèche voor tenminste drie keer een halve dag per week;
- Mensen die hun kind(eren) in de crèche willen onderbrengen;
- Mensen die deugdelijk speelgoed of meubilair over hebben kunnen terecht bij:
Paula Weerts (Hoofgebouw, tst. 281),
Els Boshuizen (Elisabethhuis, tst. 378) of
Marijke van de Berg (Annadal, tst. 2961).

Humanistisch raadvrouw Maaïke van Praag:

'Velen leven humanistisch zonder zich dat bewust te zijn'

Elke zondagavond vlak voor de VPRO haar TV-uitzending op Ned. 2 begint, is 'Vijf minuten bedenktijd' te zien, een programma van het Humanistisch Verbond. Het is één van de weinige keren dat de kijker gekonfronteerd wordt met het humanisme. Toch is één derde van de Nederlandse bevolking buitenkerkelijk, noemt zich 19% humanist en staat 12% achter de doelstellingen van het Humanistisch Verbond. Sinds de opening van dit academisch jaar zijn Maastrichtse studenten in de gelegenheid met het humanisme als levensbeschouwing kennis te maken. Het Humanistisch Verbond heeft namelijk – speciaal voor studenten – Maaïke van Praag als humanistisch raadvrouw in Maastricht gestationeerd.

Steeds meer mensen voelen zich bij de kerk als instituut niet meer thuis. Ook het geloof in een God, in de godsdienst en de riten daaromheen, is tanend. Het-

niet-meer-geloven-in-God of in een kerk leidt niet persé tot een a-religieus gevoel. Integendeel, veel onkerkelijken worstelen met religieuze vragen, waar ze niet altijd weg mee weten. Maaïke van Praag, sinds kort als humanistisch raadvrouw in Maastricht aangesteld, staat voor deze vragen open. Ze wil in persoonlijke gesprekken met studenten, maar ook door middel van groeps gesprekken aan dit soort vragen aandacht besteden vanuit een humanistisch perspectief.

Team

Maaïke heeft domicilie gevonden op de Tafelstraat 13, waar ze samen met de pastores Geert van der Bom en Sjaak Oberyé gestalte gaat geven aan de geestelijke verzorging van Maastrichtse studenten. Maaïke heeft voor dit werk de parttime HBO-opleiding van het Humanistisch Verbond gevoegd: het Humanistisch Opleidings Instituut, te Cu-

lemborg. (In het kader van deze – door de overheid betaalde opleiding – liep ze stage in het Huis van Bewaring in Maastricht).

Maaïke is 34 jaar, getrouwd en moeder van drie kinderen in de leeftijd van vijf, zeven en negen jaar. Ze woont al zo'n jaar of vier in Maastricht. Haar naam verradt al dat ze uit een humanistisch 'nest' komt. (Haar oom Jaap van Praag wordt beschouwd als de grote pionier van het Humanistisch Verbond).

Maaïke: 'Naar een raadvrouw ga je niet met praktisch problemen als huisvesting of toestanden rond je beurs. Voor dat soort werk moet je naar een studentendekaan. Ik ben er ook niet meteen voor psychische problemen. Het moet niet zo zijn dat een student pas komt als hij zwaar twijfelt aan zichzelf, zijn studie of zijn relaties. Een gesprek over de zin van wat je doet, kan ook.' Om deze reden wil Maaïke samen met Geert en Sjaak van de Tafelstraat 13 een ontmoetingsplek maken.

Verwondering

Een belangrijk verschil met pastores is dat een humanistisch raadvrouw niet vanuit een Godsbeeld denkt: 'Ik heb als humaniste geen bijbel ter beschikking. Levensvragen benader ik niet vanuit een

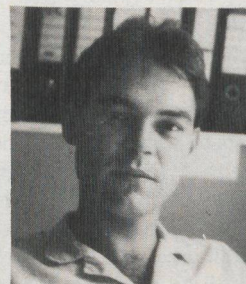
6

Mensa Academica

Donderdag! Voor iedere rechtschapen onderzoeker heeft deze dag tijdens lunchtijd iets sacraals. De gebedsrollen worden ontvouwd in de Wetenschapscommissie. Ik ben gewoontegetrouw weer een kwartiertje eerder gearriveerd in de tempel, waar de geleerden straks hun blik werpen op het toekomstig onderzoeksbeleid aan de RL. Dit geeft mij de gelegenheid onder het genot – nou ja, wat heet genot – van een broodje kaas mij rustig voor te bereiden op de dingen die gaan komen. Klokslag 12 uur zijn voldoende leden van de Wetenschapscommissie aanwezig om de vergadering te openen; opvallend hoge opkomst deze keer. De door kantine BMC zo liefderijk verzorgde mand broodjes vindt gretig aftrek onder de genodigden. Nog voordat de plichtmatige agendapunten zijn afgehandeld, is de voorraad tot nul geslonken. De notoire laatkomers vinden de hond in de pot. Eindelijk gerechtigheid! Als het manna door de hongerige kelen is geperst, komt het kernpunt van deze bijeenkomst aan de orde: De verdeling van de projectgebonden poolplaatsen 1982-1983. Het voorwerk is al verricht in het DB. Hoewel alle ruimte wordt geboden om het gepresenteerde voorstel in essentie te torpederen, blijkt uit het merendeel van de reacties van de aanwezigen, ontzag voor het voorstel van het DB. Het DB wordt bevestigd in zijn gezaghebbende rol. Op de valreep een poging tot rebellie. Een der aanwezige geleerden interpreteert vrij uit de heilige schrift: God is op het

slagveld met de grote legioenen; research is een slagveld, ergo God is in de research met de groten. Deze logica veronderstelt de geachte spreker te kunnen opmaken uit het voorliggende poolplaatsenadvies. Zonder over te gaan tot preken voor eigen parochie kan door de overige geleerden duidelijkheid verschaft worden over God's ontfermende rol over de kleintjes binnen de research. Daarmee ligt de besluitvorming over het poolplaatsenbeleid vast binnen de commissie. Het eerder voor het DB opgestelde stuk kan ik nu met enige aanpassingen aan de FR voorleggen. Na dit agendapunt is de kaars gauw op. Obligaat wordt de rest van de agenda afgewerkt, terwijl enige leden reeds aanstalten maken de zaal te verlaten. Bij sluiting van de vergadering rest de treurige aanblik van een gebruikte vergaderzaal. Maar toch ook de voldoening dat deze vergadering (weer) de besluitvorming heeft opgeleverd die ik daarvan had verwacht. Onderzoekbeleid kan, voorzover je daarvan kunt spreken een boeiend vak zijn. Wetenschap blijft mensenwerk, maar een baard zal ik toch nooit laten groeien!

Rob van der Zander

*Algemene Geneeskunde in Nijmegen
voorlopig van de baan*

Rotterdamse Studierichting Algemene Gezondheidszorg van start gegaan

Terwijl zeven september in Rotterdam de nieuwe studierichting Algemene Gezondheidszorg (SAG) aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam van start ging met een symposium, kreeg de KU Nijmegen van minister Deetman (Onderwijs) te horen dat zij een geplande nieuwe studierichting 'Algemene Geneeskunde' voorlopig wel kan vergeten. Deze richting zou te veel lijken op de twee andere soortgelijke richtingen in Maastricht en Rotterdam. Een situatie waarbij Nijmegen een 'nagenoeg identieke' studie zou aanbieden zou afbreuk doen aan het experimentele karakter van de andere richtingen. Hiermee volgt Deetman onder andere het advies van de RL.

De SAG in Rotterdam, ondergebracht in de Faculteit der Geneeskunde, leidt studenten op voor functies als manager beleidsfunctionaris in de gezondheidszorg, vergelijkbaar met onze afstudeer-richting 'Beleid & Beheer' van de studie Sociale Gezondheidskunde. Inmiddels demissionair minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, mevrouw M.H.M.F. Gardeniers-Berendsen, sprak in haar openingswoord dan ook niet alleen over 'Rotterdam' maar ook over 'Maastricht', en haalde daarmee ook de historie van eventuele Health Science Centres uit het archief (zie elders in dit blad).

Op het symposium dat ter gelegenheid van start van de nieuwe studie werd gehouden kwam – zeker voor de Maastrichtse aanwezigen – weinig nieuws aan bod. Hoogstwaarschijnlijk kwam dit doordat beide aanwezige partijen (studenten zowel als wetenschappers) toegesproken moesten worden. Zeker niet wereldschokkend was het middagprogramma, waarin werd ingegaan op de toekomstperspectieven en opleiding van de studenten. Verheugend was het echter om van Prof. Dr. R. Lapré (hoogleraar gezondheidszorgbeleid en economie van de gezondheidszorg) te horen dat de werkgelegenheid in Beleid en Beheerssectoren een positieve ontwikkeling kent, en dat door de invoering van de WVG bij de lagere overheid 600 arbeidsplaatsen geschapen worden. Vreemd was het voor de Maastrichtse delegatie om de verbazing onder de overige aanwezigen over het Rotterdamse onderwijssysteem (een aangepast Maastrichtse model) gade te slaan. De SAG werkt met vier onderwijsseenheden per jaar, die zeer gestructureerd aangeboden worden. Getoetst wordt na afloop van ieder blok aan de hand van es-

sayvragen. Alleen met vier voldoendees daarvoor is het jaar gehaald. Drs. J. Moen, directeur van de SAG, en eerder werkzaam aan de RL, hierover: 'Ja, dat

Maastricht al eind op weg naar Health Science Centre

Naar de mening van de dekaan van de Algemene Faculteit, Prof. dr. F. Vorst, kan binnen de Rijksuniversiteit al spoedig van een Health Science Centre gesproken worden. Minister van Volksgezondheid Gardeniers had het op de opening van de Rotterdamse Studierichting Algemene Gezondheidszorg over het beleidsvoornemen om in Nederland één of twee Health Science Centres op te richten.

Wat moet ik me daarbij voorstellen? Een groot gebouw, á la World Trade Centre waar allerlei gezondheidswetenschappers zitten?

Nee, het is natuurlijk geen architectonische kwestie. Het is zo, dat wij hier in Maastricht met een richting Sociale Gezondheidskunde en hopelijk in de toekomst richtingen Biologische Gezondheidskunde, Geestelijke Gezondheidskunde en iets als Lichamelijke Opvoeding in voorbereiding, al duidelijk op wég zijn naar een Health Science Centre: een overkoepelend orgaan voor alle

minister Gardeniers

Maastrichtse evaluatiesysteem is waanzinnig ingewikkeld. Wij hebben het simpel en dus overzichtelijk gehouden.'

Lakeien of schoppers

Op een vraag uit de zaal antwoordde Moen dat hij blij was dat de SAG ondergebracht was binnen de Faculteit der (vervolg op pagina 16 onderaan)

gezondheidswetenschappen. In Nederland is alleen de discussie verkeerd gevoerd. We zijn hier begonnen met een nota over de Schools of Public Health, en men was daarin de mening toegedaan dat men daar alle opleidingen voor sociaal geneeskundigen op één hoop moest vegen. Dat was een grove misvatting; wanneer we naar Engeland kijken, waar het fenomeen is ontstaan aan het begin van deze eeuw tijdens de laatste grote epidemieën, en naar de VS, waar we nu de grootste en beste School of Public Health vinden (John Hopkins, Yale, enzovoort) dan zit daar een heel ander idee achter. De epidemiologie is daar ontstaan en gegroeid, terwijl het in Nederland altijd een stiefkind is gebleven. En alle sociaal geneeskundigen op een hoop, dat is natuurlijk niets.

Maastricht zal dus automatisch uitgroeien tot een Health Science Centre?

Ja, wat je daarin dan hebt is een zo breed mogelijk aanbod van gezondheidswetenschappers.

Van epidemiologen tot verplegingswetenschappers, van beleidsmensen via preventieve werkers tot geestelijke gezondheidszorgers en mogelijk ook sociaal geneeskundigen. **EdL**

Algemeen

Kernenergie ontmanteld – internationaal kongres tegen de toepassing van kernenergie

Met medewerking van o.a. Prof. dr. Frank Barnaby, Dr. Charles Komanoff, Dr. Bent Sørensen en Dr. Lucas Reijnders.

Op 8 en 9 okt. 1982 in Kongrescentrum Engels, Stationsplein 45 te Rotterdam.

lezingen – werkgroepen – manifestatie

Kosten:

f 15,- entree

f 25,- entree + informatiemap

Georganiseerd door:

het Landelijk Energie Komitee (LEK) en het Instituut voor Maatschappelijk Gericht Onderzoek (MGO) te Middelburg.

Informatie

IMGO R.L., Dam 47, 4331 GG Middelburg, tel. 01180-25347.

LEK, 2e Weteringplantsoen 9, 1017 ZD Amsterdam, tel. 020-221366.

Programma

Op het kongres komen tien thema's ter sprake. In het hoofdprogramma wordt elk thema ingeleid door een Nederlandstalige deskundige. In deze inleiding worden de recente ontwikkelingen op het betreffende thema aangegeven en de uitgangspunten en visie van kernenergielobby en overheid bekritiseerd. Na deze inleiding volgen één of twee lezingen van internationaal bekende deskundigen, waarin dieper ingegaan wordt op de actuele ontwikkelingen, toegespitst op de Nederlandse situatie. Gelijktijdig aan de lezingen zijn er discussiegroepen en werkgroepen. De discussiegroepen krijgen een meer wetenschappelijk karakter (voertaal Engels), terwijl in de werkgroepen meer de nadruk gelegd wordt op de scholing en de praktische bruikbaarheid van het gezegde (voertaal Nederlands).

(Vervolg van pag. 15)

Geneeskunde. 'Onze studenten moeten toch gevóel krijgen voor medicijnen, en door een te kritische en agressieve houding krijg je dat niet.' Prof. dr. J. Moll, voorzitter van het bestuur van de SAG, voegde hier nog aantoe dat hij deze vraag al wel eerder gehoord had, met als toevoeging dat de SAG wellicht 'lakeien van de medische stand' zou opleiden. Nu, dit is niet het geval, maar 'schoppers' zullen de Rotterdammers zeker ook niet worden; een zinsnede die aardig teruggreep op wat wetenschappelijk hoofdmedewerker De Jong die morgen had beweerd over de rol van de afgestudeerden in de gezondheidszorg: 'De

Studiecentrum voor Antroposofie

Het Studiecentrum voor Antroposofie houdt voordrachten in de maanden september, oktober en november. Inlichtingen kunnen worden verkregen op het telefoonnummer: 04750-17957. De voordrachten worden gegeven in 'De Oranjerie', Kloosterwandstraat 14 in Roermond.

Op dinsdag 5 oktober is er een voordracht over Kunstgeschiedenis van de heer L. Klein. Aanvang: 20.00 uur.

De heer Koelman praat op dinsdag 19 oktober over Heilpedagogiek. Aanvang: 20.00 uur.

Symposium-HTP

Op de donderdagen 23 en 30 september, 7, 14 en 28 oktober vinden in de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat in Heerlen openbare colleges gehouden op grond van het thema 'Kerk en Ontwikkelingssamenwerking'.

De HTP staat in de Oliemolensraat 60. Inlichtingen kunnen worden verkregen bij drs. J. Moonen, secretaris-HTP. Telefoon: 045-718471.

Buro Onderwijs FdG

De Onderwijs-Commissie FdG heeft in haar 12e vergadering van 16 augustus 1982 benoemd tot lid van de **planningsgroep**:

- Blok 1.6.: N. Groenman (Med. Psychologie)
- Blok 2.5.: J. Scholte (Soc. Psychiatrie)
- Blok 4.6.: A. Twijnstra (Neurologie)

Tot blokcoördinator:

- Blok 1.5.: R. Zwaal (Biochemie)
- Blok 4.5.: J. Drukker (Anatomie/Embryologie)

De benoemingen gaan in per het studiejaar 1982/1983.

Twee student-vacatures m/v Een vacature NWP-er m/v

In de **gezondheidszorgcommissie** Faculteit der Geneeskunde.

De gezondheidszorgcommissie is een beleid-

Rotterdamse studenten zullen later het huidige paniekvoetbal vervangen door een wat subtieler spel, dat ook nog aardiger om te zien is.'

Partijtje schaak

Aan het eind van de dag, toen het grootste deel van de aanwezige eerstejaarsstudenten (uit balorigheid?) de zaal reeds verlaten had – er waren zo'n honderd symposiumdeelnemers – werd door Moen onthuld hoe de EUR de nieuwe studie had binnengehaald. Ditmaal niet met en etentje en een spelletje tennis, zoals dat vroeger kennelijk wel ging, maar met een letterlijk en figuurlijk partijtje schaak. **EdL**

sadviesorgaan ten behoeve van de Faculteitsraad en het Faculteitsbestuur. het behoort tot de taak van deze commissie om gevraagd dan wel ongevraagd advies uit te brengen over het facultaire gezondheidszorgbeleid. Globale aandachtsvelden:

- * structuurverbetering gezondheidszorg
- * inhoudelijke innovatie gezondheidszorg
- * gehele academiseringsproces.

Belangstellenden kunnen nadere informatie verkrijgen (over concrete taken / tijdsbeslag) bij de secretaris van de gezondheidszorgcommissie, A. Luermans (kamer 225 hoofdbouw, toestel 424), alwaar men zich ook als kandidaat-lid kan aanmelden.

Studentenzaken

Uitbreiding dienstverlening dienst studentenzaken

Met ingang van maandag 20 september is de dienstverlening van de Dienst Studentenzaken aanzienlijk uitgebreid. Vanaf die datum kunnen studenten ook tijdens de middagpauzes tussen 12.30 en 13.30 uur terecht bij een van de medewerkers. Hiermee hoopt de dienst te bereiken dat elke student, en zeker ook de H.B.O.-student, optimaal van de service van de dienst gebruik kan maken.

Sport

Oproep

De LUSS vraagt studenten (m/v) om zitting te nemen in haar nieuwe bestuur voor de periode '82-'83.

Aanmeldingen, zo snel mogelijk, bij de LUSS, kamer 317 Hoofdbouw, tel. 043-888434. Hier kun je ook terecht voor informatie over de werkzaamheden van de LUSS.

Tafelstraat 13

Van maandag tot en met vrijdag houden de humanistische raadvrouw en de studentenpastores een soort spreekuren van 3 tot 5 uur.

Maandag en donderdagmiddag de Raadvrouw Maaik van Praag.

Dinsdag en woensdagmiddag de katholieke studentenpastor Sjaak Oberyé v.d. Studentenekklesia.

Vrijdagmiddag de protestantse studentenpastor Geert van der Bom v.d. Studentenekklesia.

Dinsdag 28 en donderdag 30 september staat de deur op Tafelstraat 13 's avonds om 8 uur open. Iedereen is dan welkom om kennis te maken met de mensen, die er werken. Je kunt er informatie krijgen over de groepen, die gaan draaien. Bovendien kun je je opgeven voor de onderwerpen, die je aandacht hebben.

Zondag 26 september is er om 12 uur een kerkelijke viering verzorgd door de Studentenekklesia in het kader van de vredesweek. Dit gebeurt in de kerk van de zusters Reparatrien Kapoenstraat 23 hier in Maastricht.

Niet-Universitaire Geneeswijzen

N.U.G. Agenda

27 september, maandagavond van 17.00 tot 20.00 uur

Te kookles, vegetarische natuurvoeding
plaats: La Yapa, Theodoor Schaepkensstraat 11-A

prijs: voor zeven lessen f 75,- (voor Circumflexleden f 65,-)

cursusleider: Egbert van Wijk

inlichtingen: tel. 51088 (tel. 043-888888: sein 13 b.g.g. tel. 14097)

27 september, maandagochtend van 9.30 tot 12.30 uur

Start cursus kunstzinnige therapie vanuit de antroposofie

plaats: St. Geertruid, Pastoor Huynenstraat 8

prijs: f 20,- per ochtend inclusief materiaal (indien kosten een belemmering vormen graag van te voren overleg)

inlichtingen: bij bovenstaand adres of tel. 04408-2753

cursusleidersters: Alda Kirkels en Margo Schijns, kunstzinnig therapeuten bij de GGZ resp. Therapeuticum Raphaël

28 september, dinsdagmiddag vanaf 16.00 uur

Inhoudsdeskundigenruimte met Jaap van der Wal, embryoloog en N.U.G.-inhoudsdeskundige op het gebied van antroposofie en geneeskunst

onderwerp: mensbeeld c.q. antroposofie en embryo en foetus

doelgroep: tweede jaars geneeskunde

plaats: filmzaal, hoofdgebouw

29 september, woensdagavond

stagemogelijkheid voor een N.U.G.-student voor klassieke acupunctuur
opgave via: sein 13

30 september, donderdagmiddag en -avond stagemogelijkheid voor een N.U.G.-studente voor klassieke acupunctuur en homeopathie opgeven via: sein 13

4 oktober, maandagavond om 19.30 uur

N.U.G.-lezing: Klassieke acupunctuur door J.E. Jansen, fysiotherapeut en acupuncturist
plaats: Aula, hoofdgebouw
entree: vrije bijdrage

30 september, donderdagavond om 20.00 uur

Lezing: Voeding, vetzucht en haaranalyse
plaats: Fort St. Pieter
entree: f 3,-

4 oktober

Start cursus Peter Guinée
opgave en inlichtingen: tel. 15671

5 oktober, dinsdagavond 20.00 uur

Lezing: Antroposofie en kunstgeschiedenis door: L. Klein
plaats: De Oranjerie, Kloosterwandstraat 14, Roermond
entree: f 5,-
inlichtingen: tel. 04750-17957

8 oktober, vrijdagmiddag van 14.30 tot 16.30 uur

Introductie in de antroposofische kunstzinnige therapie voor N.U.G.-studenten en alle andere geïnteresseerden

plaats: S.O.M.-kamer, 316

kosten: in overleg (ca. f 10,-)

opgave: sein 13 of N.U.G.-postvakje

Beurzen/Studiereizen

Studiebeurzen Japan

Bij Buro Buitenland (Hoofdgebouw, kamer 314) ligt informatie ter inzage over drie studiebeurzen voor Nederlanders, beschikbaar gesteld door de Japanse regering.

The British Council invites applications from Dutch citizens for:

The British Council invites applications from Dutch citizens or:

Post-graduate scholarships - (one academic year)

Tenable at universities and other institutions of higher education in the United Kingdom.

the award includes tuition fees and a maintenance stipend.

At the time of application candidates should be nearing completion, or have recently completed their 'Doctoraal' study and should be between 23 and 35 years of age.

Particulars and applications forms are available from:

The British Council
Keizersgracht 343
1016 EH AMSTERDAM

Completed applications must be returned to the British Council by Monday November 15 1982.

**The British Council,
Keizersgracht 343, 1017 EH Amsterdam
tel. 020-22 36 44**

Onderzoeks- en onderwijsbeurzen voor de Verenigde Staten

1. Leden van de Wetenschappelijke Staf

Voor hoogleraren, leden van de wetenschappelijke staf en promotie-assistenten zijn beurzen voor onderwijs en onderzoek in de Verenigde Staten beschikbaar in het academisch jaar 1983-1984.

A. Fulbright beurzen

Vakgebieden:

- American and Netherlands Studies
- Studies dealing with Social, Economic and Political Issues of Present-Day Society
- Science and Technology
- Unspecified

Voorwaarden:

- afgestudeerd, bij voorkeur gepromoveerd in in staat zelfstandig onderzoek te verrichten

- duidelijk omschreven plan voor onderwijs/onderzoek en affiliatie aan een Amerikaanse universiteit of wetenschappelijke instelling

- periode: 3-12 maanden in de periode 1 juli 1983 - 1 juli 1984

- voorkeur gaat uit naar geleerden die in Nederland een vaste aanstelling hebben bij een Nederlandse universiteit of hogeschool of onderzoeksinstituut;

promotie-assistenten die reeds ver gevorderd zijn met hun onderzoek komen eveneens in aanmerking.

Toelage:

gebaseerd op kosten van levensonderhoud in de Verenigde Staten, rekening houdend met mogelijk doorlopende bezoldiging en/of beurzen, (gedeeltelijke) vergoeding van verblijfskosten en/of reiskosten.

Sluitingsdatum: 15 december 1982

B. Fullbright/ACLS beurzen

Vakgebieden:

literatuur, linguïstiek, economie, geografie, (kunst)geschiedenis, rechten, filosofie of sociale wetenschappen

Voorwaarden:

- doktoraalexamen

- onderwijsopdracht aan een Nederlands universiteit of hogeschool

- onderzoek moet een duidelijke relatie hebben met de Verenigde Staten

- leeftijd tot 45 jaar

- periode: 6-12 maanden in de periode 1 juli 1983 - 1 juli 1984

Toelage:

max. \$ 1200 per maand, plus een toelage voor het gezin, onderzoekskosten en reiskosten

Sluitingsdatum: 15 november 1982

Brochure en aanmeldingsformulieren:

**Netherlands America Commission for Educational Exchange
Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DG Amsterdam (020-242435)**

2. Studenten

Voor afgestudeerden met zeer goede studieresultaten van Nederlandse universiteiten en hogescholen, van Conservatoria, Academies van Beeldende Kunsten en de Nederlandse Film- en Televisie Academie, zijn beurzen beschikbaar voor voortgezette studie in de Verenigde Staten voor het academisch jaar 1983-1984.

A. Fulbright Beurzen voor studie voor een Master's graad of een Ph.D. in elke studierichting

Vereist:

- afstuderen vóór 1 september 1983

- toelating tot 'graduate study' aan een Amerikaanse universiteit

- volledige of gedeeltelijke Amerikaanse beurs of assistentschap óf eigen fondsen
Toelage: maximaal \$ 3.000 en/of vergoeding van de reiskosten

Sluitingsdatum voor beursaanvraag: **31 maart 1983**

B. Frank Boas Fellowship voor een studie

voor een Master's graad in *international law* aan Harvard Law School, Cambridge

Vereist:

- Mr. graad, zo mogelijk met specialisatie in internationaal recht

- bij voorkeur enige jaren ervaring

Toelage: - ± \$ 500 per maand, plus vrijstelling van collegegeld en boekentoeelage en reiskosten

N.B. De Nederlandse kandidaat dingt met kandidaten uit 6 Europese landen naar één fellowship

Sluitingsdatum: 15 november 1982

C. Vera List Fellowship voor voortgezette studie in *economie, filosofie, psychologie, anthropologie en politieke wetenschappen* aan de New School for Social Research in New York

Vereist: - afstuderen vóór 1 september 1983

Toelage: - \$ 450 per maand plus vrijstelling van collegegeld, plus reiskosten

Sluitingsdatum: 15 januari 1983

Brochures en aanmeldingsformulieren

Netherlands America Commission for Educational Exchange (NACEE)

Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DG Amsterdam (020-242435)

N.B. Vele Amerikaanse universiteiten sluiten reeds op 31 december 1982 de inschrijving voor het academisch jaar 1983-1984. Aangeraden wordt zich ruim van tevoren te wenden tot het *Student Counseling Department van Nacee*, waar advies en inlichtingen verstrekt worden over het hoger onderwijs in de Verenigde Staten en over inschrijvingsprocedures aan de universiteiten. De studiegidsen van universiteiten en naslagwerken kunnen worden geraadpleegd.

Student Counseling Department:

- telefoon 020-241514 (9.00-12.00 uur)

- open dagelijks van 13.00-17.00 uur.

3. Docenten

Voor Nederlandse docenten en deskundigen bij het voortgezet onderwijs zijn beurzen beschikbaar voor studiereizen naar de Verenigde Staten in het schooljaar 1983-1984.

I. Fulbright Beurzen voor deelneming aan het Summer Seminar in American Studies aan de University of Minnesota in Minneapolis

Periode: 1 juli tot 31 augustus 1983

Vereist:

- onderwijsopdracht in Engels, Aardrijkskunde, Geschiedenis of Maatschappijwetenschappen aan een Nederlandse school voor voortgezet onderwijs

- minimaal 3 jaar leservaring

- leeftijd tot 45 jaar

- voorkeur gaat uit naar degenen die niet eerder in de Verenigde Staten zijn geweest

Toelage:

- \$ 1.800

- vergoeding van reiskosten naar en binnen de Verenigde Staten

Sluitingsdatum: 1 februari 1983

II. Fulbright beurzen voor het bestuderen van (ontwikkelingen in) het Amerikaans voortgezet onderwijs: **individueel Programma**

Periode: 60 dagen in het schooljaar

1983-1984 (niet in de schoolvakanties)

Vereist:

- gedegen kennis en erkende deskundigheid op het gebied van het Nederlandse voortgezette onderwijs (directeur en dekanen van scholen van voortgezet onderwijs, rectoren en studieleiders van instellingen voor lerarenopleiding, inspecteurs voor voortgezet onderwijs, specialisten voor leerplanontwikkeling, etc.)

- vermogen en mogelijkheid de Amerikaanse ervaring ten dienste te stellen van het Nederlands onderwijs

- leeftijd tot 50 jaar

- voorkeur gaat uit naar degenen die niet eerder in de Verenigde Staten zijn geweest

Toelage:

- \$ 3.300

- vergoeding van reiskosten naar en binnen de Verenigde Staten

Sluitingsdatum: 1 februari 1983

Brochures en aanmeldingsformulieren

Netherlands America Commission for Educational Exchange

Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DG Amsterdam (020-242435)

AKTIVITEITENAGENDA

'Aktiviteitenagenda' is een rubriek voor mededelingen, bestemd voor een groot publiek binnen de universitaire gemeenschap van de R.L. Te denken valt aan bekenmaking van onder andere lezingen, bijeenkomsten, promoties e.d.

De kopij/gegevens dienen te worden gericht aan de Dienst Voorlichting. De eerstvolgende *Observant* (nr. 4) verschijnt op 8 oktober. Gegevens voor dit nummer inleveren voor 28 september.

Maandag 4 oktober

Klassieke acupunctuur, E. Collin
19.30 uur, Aula.

Dinsdag 5 oktober

Lezing Kunstgeschiedenis, L. Klein.

Vrijdag 15 oktober

Promotie, drs. R. Beekers
16.00 uur, Aula.

Vrijdag 22 oktober

Promotie drs. F. Walther
16.00 uur, Aula.

Vrouwenfilms

'Vrouw en film', dat is het thema van het programma dat het **Maas-trichtse Filmhuis** tussen 23 september en 21 oktober presenteert. Het filmmétier is lange tijd een exclusieve mannenaangelegenheid geweest. Als er al vrouwen aan te pas kwamen, dan stonden ze vrijwel uitsluitend vóór de camera. De laatste jaren is dit echter langzaam aan het veranderen. Meer en meer vrouwen wagen de stap naar de filmopleidingsinstituten en dat resulteert in een gestaag groeiend aantal films met een vrouwelijke thematiek en gemaakt en bedacht door vrouwen.

Lilian Gish, Mary Pickford, Gloria Swanson. Wie herinnert ze zich nog? De bijna-kind sterretjes uit de beginjaren van de film. Waar de groten van het doek als Douglas Fairbanks, Charles Chaplin en Buster Keaton de heldhaftige stunts en gags uithaalden, zorgden zij voor de romantische noot. Ze werden door de studiobazen getype-cast op hun gezicht en gelaatsuitdrukking, niet op hun acteren; dat maakte niet uit want ze kregen er toch de kans niet voor. De vrouw uit de stomme film was een karikatuur als het onschuldig wezentje, dat ongerust wacht op de thuiskomst van haar held. Haar pruilmondje moest in close-up de bioscoopbezoeker in een vertederende vervoering kunnen brengen. Lukte dat, dan was ze haar geld dubbel en dwars waard.

De dertiger jaren hadden grote omwentelingen tot gevolg: De geluidsfilm kreeg haar beslag en de decadente nachtclub-sfeer waaide uit de bruisende continentale cultuurmetropolen - Parijs, Rome, Brussel en vooral Berlijn - over naar de cinema. Veel Europese regisseurs trokken naar de Verenigde Staten en namen gelijk maar hun 'sterren' mee. De bioscoopbezoeker zocht naar een gehaaid en gewaagder vrouw, een femme fatale, en hij kreeg haar: Greta Garbo, Marlène Dietrich, Jean Harlow, Rita Hayworth. Vier actrices uit een lange rij, die het imago van de 'nieuwe' filmvrouw uitstraalden. Ze rookten, dronken whiskey, gedroegen zich sexy en cool en lieten het manvolk naar hun gunsten dingen. Cliché's bleven het, maar de moderne actrices hadden één ding voor op hun

voorgangsters: Ze kregen de ruimte om hun acteerpresetaties te tonen. Sommigen bleken die uitdaging uitstekend aan te kunnen en overtroefden hun mannelijke tegenspelers zelfs in populariteit.

Het publiek raakte gewend aan hun verschijning op het witte doek en er stond zelfs een nieuwe generatie actrices op (Bette Davis, Katherine Hepburn, Ingrid Bergman), die het voor het eerst niet zozeer van het uiterlijk moest hebben, maar van het theatraal talent. Deze tendens heeft zich tot nog toe alleen maar voortgezet. Sissy Spacek, Diana Keaton, Jane Fonda laten zich niet meer dirigeren door de filmmaatschappijen en kiezen zelfbewust hun eigen rollen.

Is de doorbraak van de vrouw vóór de camera een feit, erachter is dat nog niet het geval. Montage en regie-assistentie zijn traditioneel vaak in vrouwenhanden; maar producing, cameravoering, scenario en regie blijven meestal mannenwerk. Toch verandert deze situatie in Europa langzaam. Steeds meer vrouwen volgen op de nationale filmacademies regie- en scenariocursussen en weten hun projecten te realiseren. In de V.S. stelt men zich, mede gezien de nu al moordende concurrentie, vooralsnog behoudender op.

Nouchka van Brakel is de eerste Nederlandse regisseuse, die sinds enkele jaren naar het grote publiek is doorgebroken. Haar nieuwste

film 'Van de koele meren des doods' naar een roman van Frederik van Eeden gaat binnenkort in première. Marleen Gorris heeft met 'De stilte rond Christine M.' (Filmhuis, t/m 26 sept.) – een thriller met een dubbele bodem en vingerwijzing naar de vrouwenbeweging onlangs een opmerkelijk regie-debuut afgeleverd. Ook Anette Apon en Olga Madsen krijgen op bescheiden schaal meer bekendheid in ons land.

In de Bondsrepubliek is één van de zes filmers een vrouw. Ze houden vaak contact met elkaar, wisselen gedachten uit en zijn solidair. Ze zijn echter niet allemaal feministen. Claudia von Alemann, Jutta Bruckner, Christel Buschmann, Ulrike Ottinger en Alexandra von Grote zijn in filmhuis-kringen gewaardeerd, maar de enige internationaal bekende regisseuse is Margarethe von Trotta. 'Schwestern' (Filmhuis, 27-29 september) dateert uit 1979 en is een psychologisch portret van twee vrouwen, twee zusters en hun onderlinge verhouding. Ze wonen samen en de oudste werkt om de studie van de jongste te bekostigen. Ze is een dominerende persoonlijkheid en overheerst haar jongere zus op alle fronten. Deze gaat daaraan kapot en pleegt zelfmoord. De wanhoopsdaad dwingt de oudste ertoe haar leven te herzien. Een indringend gegeven, dat Von Trotta met gevoel behandelt.

Verder staan in de Vrouwen-cyclus onder andere 'Lolita' van Stanley Kubrick en een aantal korte films op het programma.

(J.M.)

Voor Algemene- Wetenschappelijke Boeken

**BOEKHANDEL
Bergmans**

Nieuwstraat 9 - 6211 CR Maastricht

* Nieuw in ons assortiment:

Een grote collectie

**JURIDISCHE
BOEKEN**

Agenda

Stadsschouwburg

Zondag 26 september om 20.00 uur: 'Opernball', operette van Richard Heuberger door het Limburgs Symfonie Orkest.

25, 28 En 29 september om 20.00 uur, **1 en 2 oktober** om 23.00 uur: Amateur Improvisatie Festival.

Donderdag 30 september om 20.00 uur: 'Pericles' van Shakespeare door het Zuidelijk Toneel Globe

Vrijdag 1 en zaterdag 2 oktober om 20.00 uur: 'Amerika-Amerika' een musical van Jos Brink en Frank Sanders.

Zondag 3 oktober om 20.00 uur: 'Duet for one' van Tom Kempinski, door Josée Ruiten en Dolf de Vries.

Dinsdag 5 oktober om 20.00 uur: 'Het kind van de rekening' van Georges Feydeau door de Haagse Comedie.

Donderdag 7 en vrijdag 8 oktober om 20.00 uur: 'De bruiloft van een straathond' van Dario Fo door 'Bij leven en welzijn'.

29 September en 6 en 7 oktober om 12.30 uur: Luchtpauzeconcerten in de Redoute.

Annakerk

Vrijdag 8 oktober om 20.00 uur: Rockmis: 'Dona nobis pacem' met Thijs van Leer.

Staargebouw

Vrijdag 1 oktober: UB 40.

Zaterdag 2 oktober om 20.00 uur: Het Limburgs Symfonie Orkest onder leiding van Wolfgang Trommer.

Filmhuis Maastricht

Tot en met zondag 26 september om 20.00 uur: 'De stilte rond Christine M.' van Marleen Goris.

Tot en met zondag 26 september om 22.30, **maandag 27 tot en met woensdag 29 september** om 20.00 uur: 'Schwestern oder die Balance des Glücks' van Margarethe von Trotta.

Donderdag 30 september tot en met zondag 3 oktober om 20.00 uur: 'Weggehen um anzukommen' van Alexandra von Grote. Om 22.30 uur: 'I Vitteloni' van Frederico Fellini.

Maandag 4, dinsdag 5 en woensdag 6 oktober: Korte films.

ACHTEROM IS 'T KERMS

Prikactie

Sinds 1 september is het aan de Technische Hogeschool Eindhoven afgelopen met een van de laatste academische privileges, het thuis werken. Moreel gesteund door gans een volk heeft het College van Bestuur alle personeelsleden de verplichting opgelegd hun werktijden te registreren met behulp van een weeklijst, waarop ieder invult hoeveel uur hij per dag gewerkt heeft. Dat hoeven er per week geen veertig te zijn, want de mogelijkheid wordt opengelaten binnen bepaalde grenzen te compenseren door een volgende week 'n paar uur langer te werken. Aan het eind van de maand gaan de staten naar de beheerder van de afdeling, die eventuele overtreders eruit haalt en tegen hen maatregelen neemt. Belangrijke bepaling uit de regeling is dat in principe alleen uren meetellen die binnen de hogeschool gewerkt zijn. Thuis werken is er niet meer bij, behalve dan met speciale toestemming van de beheerder, die alleen ja zegt in incidentele gevallen. Wie meer dan incidenteel thuis wil werken heeft schriftelijk toestemming nodig van het College van Bestuur.

Pikt iedereen dat zomaar in Eindhoven? In deze benarde tijden zijn er al een hoop principes overboord gezet, waarvoor een beetje personeelslid 'n paar jaar geleden moeiteloos de barrikaden op te krijgen was. Dat er hier en daar nog vonken smeulen onder de as, bleek in Eindhoven. Er wordt openlijk rebellie gepleegd tegen de registratieplicht. De beheerder van de afdeling Scheikunde had binnen een week al door, dat er mensen waren die niet wilden meewerken aan de registratie. Het ging niet om de eerste de beste medewerker die thuis werkt om op de kinderen te passen, maar om enkele hoogleraren van de afdeling. Ze kregen een boze brief (thuis natuurlijk) van de beheerder, die hen sommeerde alsnog aan de tijdschrijverij mee te werken, anders konden ze op maatregelen rekenen; op schorsing of zelfs ontslag: Potverdorie, is dat even schrikken! n Paar jaar geleden was je nog de vrijgestelde onder de vrijgestelden, kon je in het belang van het onderwijs meer dan de helft van de tijd besteden aan commissariaten of adviseurschappen, en nu krijg je het bevel om je

elke morgen bij de prikklok te melden!

Protesteren tegen dit soort maatregelen zal de heren weinig baten, want een dezer dagen komt er écht van hoger hand het bevel op te schrijven dat je als universitair werknemer je dag binnen de universiteit doorbrengt.

Beeldenstorm

Er waait een kleine beeldenstorm rond de Nieuwenhof, het onderkomen van de juridische studierichting. Het eerste slachtoffer is het Heilig Hartbeeld dat vanuit een nis de binnenplaats van het complex domineert. Bij de verbouwing van het voormalige rooms-katholieke kindertehuis ontstond er een discussie of het beeld moest verdwijnen of mocht blijven staan als relikwie uit het Rijke Roomsche Leven. Toen niemand er meer uit kwam, zette de BTD (Bouwzaken en Technische Dienst) alle argumenten voor en tegen verwijdering van het beeld keurig op een rijtje en voegde daar een advies aan toe. *Wat pleitte voor verwijdering?* Er moest vermeden worden dat de universiteit en in het bijzonder de rechtenopleiding het 'odium' van een katholieke opleiding kreeg opgeplakt. Verder zou de verwijzing naar het Rijke Roomsche Leven de zogenaamde 'patronaatssfeer' in leven houden. Dat kon toch moeilijk in een gebouw waar voor de rest het verleden keurig is gemaskeerd. En tenslotte was het beeld eigenlijk geen bouwkundige 'spijkervaste' voorziening.

Wat pleitte er dan voor om het beeld te laten staan waar het altijd gestaan heeft? Ten eerst heeft de Monumentencommissie van de gemeente Maastricht gepleit voor handhaving van de gevel en is wat dat betreft uitdrukkelijk bijgevallen door B&W van Maastricht. Ten tweede is het beeld een verwijzing naar het verleden van het gebouw en ten derde is de Nieuwenhof niet de enige lokatie waar herinneringen aan het roomse verleden een opvallende plaats innemen: in het Bonnefantenklooster en vooral in het Hoofdgebouw zijn de katholieke symbolen niet van de lucht. En tenslotte: moet je je nu storen aan dergelijke overblijfselen of zie je ze meer als een curiositeit? Het advies van de BTD aan het college was: laten we het beeld maar netjes laten staan, al kunnen we er wel voor zor-

gen dat het in een neutrale tint wordt geverfd, zodat het wat minder opvalt. Maar zover komt het niet. Uiteindelijk heeft de eigenares van het gebouw, de Kanunnik Saldenstichting gezegd het beeld graag te willen verwijderen, daarmee een gewetensconflict binnen de universiteit oplossend.

Het tweede beeld in de storm is het borstbeeld van onze geliefde oudminister Pais, thans bankier te Luxemburg. Van daar uit wipt hij af en toe over naar Limburg om bij Arthur Spronken te poseren. De buste is door CvB-voorzitter van den Biggelaar persoonlijk toegezegd, toen Pais op verkiezingstournee in Heerlen de RL een economische faculteit toeschoof. Maar moet het beeld pas worden onthuld als de faculteit in 1984 geopend wordt? Nee, want dan is Pais al lang vergeten. Van den Biggelaar kwam op het idee de officiële opening van de Nieuwenhof op 1 december a.s. aan te grijpen voor de ceremonie. Tenslotte is Pais ook degene geweest die de definitieve goedkeuring gaf voor de juridische studierichting. In dat mooie gebouw zou best een plaats te vinden zijn voor het kunstwerk. Pais werd ingelicht over de plannen en vervolgens ook de Commissie Nederlands Recht. Toen bleek dat de commissie andere ideeën over de opening had: Geen feestvertoon rond een borstbeeld, maar een themamiddag over de juridische opleiding en 's avonds een kulturele manifestatie. Daar schijnt de voorzitter van het College van Bestuur niet zoveel moeite mee te hebben. Waar hij wel moeite mee kan krijgen is het vinden van een plaats voor het beeld, want de juristen zijn maar matig geporteerd voor het opnemen van het beeld in hun gebouw. Ze hebben voorzichtig gevraagd of er niet een meer geschikte plaats in een andere lokatie is te vinden . . .